

«شرق» در گفت‌وگو با کارشناسان احتمال تعدیل فضای ضد ایرانی بعد از بازگشت گروسی به وین را بررسی کرد

دود سفید دیپلماسی

چنین نوشته که «رافائل گروسی، مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، آخر هفته گذشته به ایران آمد و پس از ملاقات با رئیس‌جمهور، وزیر خارجه، رئیس سازمان انرژی اتمی و بازدید از فردو و نظنز به وین بازگشت، منتظر بودم تا این یادداشت را با توجه به اولین توییت یا مصاحبه‌اش پس از بازگشت از تهران بنویسم، زیرا معمولا حرف دل خود را آن زمان می‌گوید ولی تا زمان نوشتن این یادداشت جز دو توییت او از ملاقات‌هایش با رئیس‌جمهور و وزیر خارجه کشورمان، مطلبی وجود ندارد. گروسی به تهران آمد درحالی‌که پیش‌نویس قطع‌نامه‌ای از طرف سه کشور اروپایی علیه فعالیت‌های صلح‌آمیز کشورمان آماده شده بود و از نظر شخص او فضا برای دیپلماسی کوچک‌تر و کوچک‌تر می‌شود». دیپلمات ارشد کشورمان در ادامه نوشته خود آورده «اگر گروسی در ابتدای سفر این پیام را آورد که قطع‌نامه‌ای آمده است، در پایان سفر هم این پیام را ببرد که اگر قطع‌نامه‌ای صادر شود، اقدامات متقابل بلافاصله عملیاتی خواهد شد. قطعا ذهنیت ساخته‌شده گروسی در ملاقات‌هایش تأثیر داشته و معلوم نیست پس از ملاقات‌ها و بازدیدهایش ذهنیت او چقدر تغییر کرده باشد تا بتواند با گزارش خود مسیر درستی را به شورای حکام پیشنه‌ها دهد تا آنها در جلسه چهارشنبه این هفته تصمیماتی نگیرند که نتیجه سفر گروسی به تهران بی‌حاصل شود». به باور موسوی، «در کنار حرف‌های مقامات و مسئولان کشورمان با گروسی، کارشناسانی هستند که معتقدند پرونده هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران با آمدوشد مدیرکل آژانس حل نخواهد شد، راه‌حل قدرتمندشدن بیشتر، در انجام محاسبات و اندازه‌گیری‌های نوترونی، تکمیل طراحی و ساخت یک راکتور قدرت کوچک با غنای بالااست. راه‌اندازی راکتور آب سنگین اراک توانمندی را در تکمیل طراحی و ساخت تسریع می‌کند». با توجه به شناختی که تیم کارشناسی گروسی از ظرفیت‌های فنی کارشناسی کشورمان دارد، مدیر کل سابق وزارت امور خارجه تصور می‌کند «تیم او حرف‌های کارشناسان را هم متوجه شده باشند و در جمع‌بندی گزارش سفر خود لحاظ کنند».

مهدی مطهرنیا؛ رفتار کشورهای اروپایی برای صدور قطع‌نامه علیه ایران تحت‌الشعاع پیروزی ترامپ قرار دارد

در کنار ارزیابی سید رسول موسوی از تغییر لحن و رفتار گروسی، مهدی مطهرنیا در کپ‌وگفتش با «شرق»، ارزیابی خود از رفتار کشورهای اروپایی برای صدور قطع‌نامه در

عبدالرحمن فتح الهی؛ در شرایطی که به نظر می‌رسید رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، با رویکردی تند در تهران حاضر شده و با مسعود پزشکیان، عباس عراقچی و محمد اسلامی دیدار کرده است، اکنون احتمال تعدیل نگاه ضد ایرانی در روزهای منتهی به برگزاری نشست فصلی شورای حکام و نیز عقب‌نشینی تروئیکای اروپا از صدور قطع‌نامه وجود دارد. هرچند نمی‌توان با قاطعیت در این زمینه سخن گفت و هنوز هم خبری از جزئیات گزارش فصلی آژانس و رافائل گروسی نیست، اما تا همین‌جای کار، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در بازگشت به وین، لحن تندی علیه ایران نداشت. بـا توجه به مجموعه توصیه‌ها و پیشنهادهای تهران که از زبان رئیس‌جمهور، وزیر امور خارجه و رئیس سازمان انرژی اتمی مطرح شد و نیز با در نظر داشتن اقتضاتنا جدید ناشی از روی‌کارآمدن مجدد دولت دونالد ترامپ و به‌ویژه تبعات بعد از دیدار ایلان ماسک با امیرسعید ابروانی، باید شانس را هم برای کاهش فضای ضد ایرانی و افزایش تعامل تهران-آژانس قائل شد. گفتنی است که تکذیبیه دیروز (شنبه) سخنگوی دستگاه سیاست خارجی کشور درباره انجام این دیدار (ماسک- ابروانی) هم در چارچوب دیگری قابلیت بحث دارد. در همین زمینه دیپلمات‌ها می‌گویند قدرت‌های اروپایی در هفته جاری برای تحت فشار قراردادن تهران به دلیل آنچه همکاری ضعیف با آژانس اعلام شده، احتمالا به دنبال تصویب قطع‌نامه جدیدی علیه ایران از طرف هیئت حاکمه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی هستند. به نوشته شفقنا، هنوز مشخص نیست واکنش گروسی به این اقدام چه خواهد بود، اما او فعلا به دیپلماسی ظریف و آرام در قبال ایران پایبند است. گروسی در یک کنفرانس مطبوعاتی در ماه سپتامبر در پاسخ به سؤالی درباره امکان گزارش جامع گفته بود «ما همین حالا نیز چنین گزارش‌هایی را می‌دهیم. اما رویکرد من این است که درحال حاضر سعی کنم مسائل را حل کنم و چشم‌اندازی از یک اقدام تنبیهی در آینده نداشته باشم. ایده من این است که اکنون تلاش کنم تا همکاری انجام شود».

موسوی؛ گروسی در بازگشت به وین تغییر لحن داد

با توجه به آنچه گفته شد، سید رسول موسوی، دیپلمات ارشد بانزنامه، در یادداشتی در ایرنا با عنوان «گروسی چگونه آمد؟ چگونه رفت؟» قائل به تغییر لحن مدیر کل آژانس است و

نشست فصلی شورای حکام و نیز عملکرد مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را تا حد بسیار زیادی منوط به آثار و تبعات بازگشت دونالد ترامپ به قدرت و به‌ویژه دیدار دوشنبه هفته گذشته ایلان ماسک با امیرسعید ابروانی می‌داند. چون از منظر این استاد دانشگاه، «دونالد ترامپ در دولت آخر خود قرار دارد و به‌همین‌دلیل به موازات آنکه رادیکال‌تر از گذشته عمل خواهد کرد، به دنبالش آن خواهد بود که با انقباض زمانی، معضلات، چالش‌ها و اختلافات جاری، چه در جنگ اوکراین، چه در خاورمیانه و چه اختلافاتی که با ایران و دیگر پرونده‌ها دارد، در کمترین زمان ممکن و با یک بسته هوشمند دیپلماتیک به سرانجام برساند»، بنابراین این آینده‌پژوه تصریح می‌کند: «اگر آن‌گونه که برخی رسانه‌های آمریکایی مانند آسوشیئتدپرس از مثبت‌بودن دیدار ماسک و ابروانی خبر داده‌اند، فضای رو به جلویی برای تنش‌زدایی بین تهران و واشنگتن شکل بگیرد، قطعا تهران می‌تواند از این موضوع به‌عنوان یک اهرم در قبال اروپا و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی استفاده کند». ضمن آنکه تحلیلگر ارشد مسائل بین‌الملل، معتقد است «اروپا و آژانس هم بی‌تأثیر از این دیدار رفتار نخواهند کرد و نیم‌نگاهی به ملاقات ماسک و ابروانی خواهند داشت». با این حال مطهرنیا تحلیل خود در قبال رفتار آژانس و اروپایی‌ها را هم منوط به تحولات جنگ اوکراین و تحولات جاری در غرب آسیا می‌داند و به گفته او «اگر رادیکال‌های داخلی و جریان‌های اسرائیلی نتوانند تلاش‌های مخرب و درعین‌حال تنش‌زایانه خود را به نتیجه برسانند، ترامپ به دنبال آن است که مذاکرات جدید با ایران را بـا هدف تحقق برجام جدید و ذیل یک نگاه کلی‌گرایانه در قبال هسته‌ای، منطقه‌ای، موشکی و دیگر اختلافات به نتیجه برساند»، چراکه از منظر این استاد دانشگاه، «قریبا فضا و زمینه برای احیای برجام سال ۲۰۱۵ نزدیک به صفر است و دولت دوم و آخر ترامپ با انقباض زمانی در چهار سال پایانی خود دیگر هیچ فرصتی را نخواهد سوزاند و در کمترین زمان به دنبال تحقق یکی از دو سناریوی «مذاکره بزرگ» یا «تنش بزرگ» با ایران خواهد بود». با در نظر گرفتن نکات فوق، مطهرنیا تأکید می‌کند که «ترامپ در نهایت یـا ایران را بزرگ‌ترین شریک خود می‌خواهد یا بزرگ‌ترین قربانی». تحلیلگر ارشد حوزه سیاست خارجی در ادامه کپ‌وگفت خود با «شرق» این موضوع کلیدی را هم متذکر می‌شود که «احتمالا تدروهای اسرائیلی به همراه نتانیاهو و چند بازیگر عربی منطقه سعی خواهند کرد با کمک چهره‌های رادیکالی که دونالد ترامپ از آنها برای سکان‌داری سیاست خارجی و

حوزه‌های امنیتی و دفاعی استفاده می‌کند، جنگ بزرگ با ایران را کلید بزنند». از این منظر است که این استاد دانشگاه، «پیش‌دستی تهران و واشنگتن در ملاقات ابروانی و ایلان ماسک برای زمینه‌سازی در جهت تحقق مذاکره بزرگ را تلاشی برای شکست سناریوی تنش بزرگ می‌داند» و در همین رابطه هشدار می‌دهد که «اگر به هر دلیلی، چه با خرابکاری و مزاحمت رادیکال‌های داخلی، اسرائیلی‌ها، نتانیاهو و دیگر بازیگران منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای در نهایت دونالد ترامپ نتواند سناریوی مذاکره بزرگ را با ایران در پیش بگیرد، قطعا سناریوی تنش بزرگ در کمترین زمان اجرایی خواهد شد». به همین واسطه، مطهرنیا در نتیجه‌گیری پایانی باور دارد «خروجی عملکرد رافائل گروسی و رفتار کشورهای اروپایی عضو برجام و دیگر اعضای شورای حکام آژانس در نشست فصلی پیش‌رو تعیین می‌کند که کدام‌یک از این دو سناریو امکان تحقق بیشتری دارد».

ابوالقاسم دلفی؛ رفتار اروپا و شورای حکام در قبال پرونده هسته‌ای ایران را باید در قالب سه اتفاق اخیر تحلیل کرد

ابوالقاسم دلفی هم دیگر کارشناسی بود که در گفت‌وگو با «شرق» درباره احتمال تغییر لحن رافائل گروسی و تغییر رفتار اروپایی‌ها ذیل تعدیل نگاه ضدایرانی و چشم‌پوشی از صدور قطع‌نامه علیه فعالیت‌های هسته‌ای ایران به سه اتفاق مهم اشاره دارد که به باور سفیر پیشین جمهوری اسلامی ایران در فرانسه، «دیدار دوشنبه هفته گذشته ایلان ماسک با امیرسعید ابروانی در صدر آن قرار دارد». تا جایی که از منظر این تحلیلگر ارشد مسائل سیاست خارجی، «بدون توجه به این دیدار (ماسک و ابروانی) نمی‌توان هیچ موضوع دیگری از جمله نوع مواجهه گروسی و اروپایی‌ها در نشست فصلی پیش‌روی شورای حکام آژانس را تحلیل کرد». در تبیین و تشریح بیشتر این موضوع سفیر اسبق ایران در صربستان فارغ از حملات تدروهای داخلی در ایران و حواشی‌ای که پیرامون دیدار ماسک و ابروانی شکل گرفته و با وجود تکذیبیه سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، صحت انجام این دیدار را نزدیک به واقعیت می‌داند و با توجه به همین نکته، دلفی بـه «شرق» می‌گوید: «در کنار آنچه خبرگزاری آسوشیئتدپرس از جزئیات دیدار ابروانی و ایلان ماسک مطرح کرده، یکی از تحلیلگران ارشد شبکه فاکس‌نیوز در گفت‌وگویی با این شبکه به یک ارزیابی واقع‌بینانه از

شرق

می‌دهد هم‌زمان با آغاز فصل تنش‌زدایی ایران و آمریکا در دولت دونالد ترامپ، تهران سعی دارد مناسبات جدیدی را هم در منطقه غرب آسیا شکل دهد». اتفاق سوم از دید این تحلیلگر ارشد مسائل بین‌الملل، «به سفر رافائل گروسی به تهران بازمی‌گردد که می‌تواند فرصت بسیار مغتنمی را در اختیار جمهوری اسلامی ایران برای کاهش تنش با این نهاد شکل دهد». به‌خصوص آنکه سفیر پیشین ایران در شیلی متذکر می‌شود که «محوری‌ترین موضوع مدنظر دونالد ترامپ درخصوص ایران همان پرونده هسته‌ای است. به همین دلیل انجام این سفر از سوی مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به فاصله چند روز پس از پیروزی دونالد ترامپ حکایت از آن دارد که اکنون حاکمیت سعی کرده است فصل جدیدی از تنش‌زدایی را با آژانس در پیش بگیرد». ضمن اینکه به گفته دلفی، «عباس عراقچی در فصل‌خطابنی عنوان داشت ایران به هیچ‌عنوان سراغ ساخت سلاح هسته‌ای نخواهد رفت که پالس مثبتی را به طرف غربی نشان داد». با توجه به نکات فوق، سفیر اسبق ایران در فرانسه این‌گونه نتیجه می‌گیرد که «سفر رافائل گروسی با این هدف صورت گرفت که ایران تصویر روشن‌تر و به‌روزتری از پرونده فعالیت‌های هسته‌ای خود را به اروپا و آمریکا نشان دهد تا مسیر مذاکرات احتمالی پیش‌رو ترسیم شود». در پایان‌بندی این گفت‌وگو، دلفی ارجاعی به مصاحبه قبلی خود با «شرق» می‌دهد و معتقد است «ریل‌گذاری چند روز اخیر وزارت امور خارجه و عباس عراقچی در تنش‌زدایی با آژانس و امکان تعامل با دولت دونالد ترامپ و نیز گفت‌وگویی که با روزنامه اشپیکل درخصوص مناسبات با اروپا، جنگ اوکراین و مناقشات جاری بین ایران و آلمان داشت، مؤید آن است که اکنون هدف‌گذاری و مسیر حرکت درستی برای دستگاه دیپلماسی طراحی شده است» و به گفته این دیپلمات ارشد ایران، «اگر دولت چهاردهم به دنبال حل‌وفصل مناقشات، عبور از بحران‌ها و بهبود وضعیت داخلی کشور به‌خصوص از نظر اقتصادی و معیشتی است، باید اختلافات خود را با اروپا، آژانس و آمریکا حل کند، نه اینکه تمرکزش را روی اسرائیل و کشورهای منطقه بگذارد».

لونژین

Elegance is an attitude

LONGINES

سازمان جهانی ساعت‌سازی لوژین

SARMAN Co.

شرکت سرمان

1832 Dr. Shariati Ave. Next to Pol-E-Roomi Tehran IRAN

HYDROCONQUEST
GMT